

Szentés

Vasárnaponként megjelenő társadalmi hetilap.

Főmunkatárs: Dr. Révész Ferenc.

Főszerkesztő: Dr. Herczegh József.

Felelős szerkesztő: Dr. Balázs Imre.

Keressük az igazságot!

Írta: Dr. Halmi Béla.

A szabadgondolkodó embert rendeltetése ösztönzi az igazság keresésére. Nevezze azt bár bölcsletnek, vagy vallásnak, keresse azt függetlenül vagy valamely istenített tekintély kimért formulázásai alatt, nyomozza azt a régi időkben örökölt hagyományok leülepedett pora között, keresse azt a földön vagy az égben: elég az hozzá, hogy mindég vágyakozva, sóvárogva keresi az igazságot. Azt az igazságot, mely magával ragadja a földről az örökkévalóságba, a valóból a lehetőségbe, a teremtésből a világtéremtőbe — Istenbe.

Ez az igazságért való szomjuhozás, ez az igazságba vetett hit, ez az igazságért való küzdelem jelzi az embernek igazi származását valódi rendeltetését. És az ember annyi sóvárgás után megtalálta ezt az igazságot a keresztre feszített Krisztus hirdette eszmékben, mert a rőghöz tapadt ember lelke im szárnyakat kapott és hallhatatlanságba vetett hite felemelte őt az igazság forrásához — Istenhez.

Kétségtelen tény, hogy az embernek, emberiségnek szelleme természetesen fejlődésre, történelmi alakulásra van rendelve. És mivel a fejlődés véges lélekben megy végbe, különböző tévesztett kísérleteken, egyoldalúságokon, ellentéteken megy át, melyeknek harcából derül ki azután a teljes igazság. Krisztus előtt ez a fejlődés hasonlított egy oly oszlophoz, mely ha felfelé szebb és szebb is, mégis befejezetlen. A sóvár emberi szem mikor a csúcspontot kereste, nem láthatott semmit, felhő borított,

takart el mindent, századok munkájának nem volt csúcspontja. Krisztus lebbentette fel a fátyolt és az emberek néma csodálattal szemléltek, hogy a fejlődés végcélja a tökéletesség eszményképe: Isten, nélküle az ember élete közepén ketté tört oszlop, az emberiség befejezetlen pirámis. És megindult az emberi szellem fejlődése a Krisztus tanította úton, fölfelé Isten felé. De valahányszor a véges emberi szellem a maga tartalmát határozott gondolatokban, dogmákban, formulázva örökigazsággá állította az emberiség elé, mindannyiszor megakadt a fejlődés folyamata.

Oh de sokszor ellepte a világpora ezeket az égből hozott, vérrel megpecsételt eszméket, de sokszor homályba borult már Krisztus keresztlé. Hányszor kellett már kifejtetni az anyag alá takart lelket, emancipálni a szellemet, kiszabadítani a fogva tartott lelkiismeretet, elvetni az igazság gátló burkokat.

Manapság is az élő vallásosságát leginkább a holt formalismus öli meg, melyre az egyház reá nyomja tekintélyének bélyegét. Rideg, száraz, kikerekített tételekbe vannak szedve az igazságok, melyeket századokkal ezelőtt állítottak kiváló tehetségű emberek, de melyeket úgy kapunk mi, fejlődés magasabb fokán állók, megváltozott világnézettel bírók, mint a melyekben nincs tévedés, melyhez mitsem lehet hozzáadni, veszedelmes dolog abból valamit kétségbe vonni vagy elvetni.

Ily módon indítani valakit útnak rendkívül lealázó és a ki így indul az útnak, nemcsak hogy nem közeledik, sőt folyton távolodik attól. A felébredt kétely pedig arra

ösztönzi, hogy inkább szakítson a formával, mintsem továbbra is hazugságban éljen. Ki tagadhatná, hogy sok modern kételkedésnek története ez? *Pedig a merev, formális vallás a XX-ik században nem tarthatja fenn tovább magát.* Jobb is! Vagy legyen valódi, élő vallásunk vagy semmilyen!

A szellemi tunyaság manapság is az, mely századokról-századokra átvonszol olyan tantételeket, melyek idő folyamán egészen mesterkéltek, az egyszerű igazságtól idegenek lőnek, melyek nem magát azt Urat, a vele s benne való életet vallják, hanem csak a róla formált képzetet, nem világot meggyőző szent szerelmet, de az emberiség határain felül álló hatalmát, nem szeretetet és ragaszkodást követelnek, de tiszteletet és dicsőítést. Oh, sokszor ezek a hideg tanok, mesterkélte formulák fedik el Krisztus valódi alakját, alacsonyítják le Isten könyvét tanrendszerre, úgy hogy az többé nem az élet könyve, melyből lelkünk felüdülést nyerhetne. Pedig egyedül Isten szava állapíthat meg hittételeket, mondja nagy Lutherunk! Vagyis nekünk nem lehet más törvénykönyvünk, egyedül Isten szava, vallási tekintetben semmi más tekintélytől nem függhetünk, de minden más függés ellen — mint nevezetünk is magával hozza — egyenesen és örökre protestálnunk kell.

Mert Krisztus nem rideg formákat, nem merev tantételeket hagyott a világnak, ő aki a szellemet megmenteni jött — szellemét hagyta reánk, még pedig nem emberektől alkotott tanokban, szabályokban, de szellemben mindennél és mindenkinél.

Vagyis a protestantizmus a tantételek felállításával korántsem akarta a szellemet megfosztani a tudományos vizsgálódás és az előbbrehaladás szabadságától, nem akarta a vallásos élet fejlődésének, haladásának útját bevágni, csak *hivét emlékeztetni a kezdetben vett irányra*. Fel van hát jogosítva, hogy *tantételeit a modernebb, a fejlettebb kor igényeihez simítva, hova-tovább tudományosabb alakba öntse*, hogy így ellenkezésbe jöjjön a tudományok és a szentírás magyarázat előhaladásával. — *Előre hát a tudományban, a fejlődés útján, mert a szellemi világban egyhelyben maradni: sülyedés, romlás, halál!*

Ezért egyházunk nem állhat többé a betűrabság és a symbolum kényszer alapján, de a keresztyén szellem szabad mozgékonyasága kell, hogy ismét *szellemet és szabadságot öntsön az egyház ereibe. Bele kell élnie magát a modern ember gondolatvilágába, megvalósítható életeszmenyeket kell adni, nem ködös ábrándokat, tisztult életbölcseletet, nem egyházi dogmák elvont magyarázatát.*

Ez lesz azután a megcsúfolt és keresztrefeszített Jézus *új feltámadása — örök diadala.*

Ma még nincs itt e végső diadal, ma *még küzdenünk kell a*

Krisztusért — szelleméért! Azért figyeljünk a nagy apostol intő szövegére: *„Ne aludjunk, mint egyebek, de vigyázzunk és józanok legyünk!”* Mert már mutatkoznak az idő döntő pillanatának jelei, hogy eljön ismét a lelkek ébredésének egy újabb százada, mely megrendíti az emberiség szellemét, hogy rombolással építse tovább azt a tisztább világot, melyet a reformáció teremtett újjá egykoron. Mert valamint az emberi erő a felkelő napot útjában fel nem tartóztathatja, *úgy az erőszak és vakbuzgóság sem képes a haladás törvényeit megsemmisíteni!*

De mi ne feltsük egyházunkat a jövő ezen küzdelmében, „ne csüggedj el kicsiny sereg”, mienk a jövő reménye, mi győzni fogunk mert *vallásunkban ott van az a hatalmas erő, mely előbbre viszi az egész világot: a folytonos fejlődés és az örök haladás eszméje.*

A zenetanítás nyilvános vagy csoportos voltáról.

A zene iránt érzett végtelen szeretetem készlet arra, hogy e lépéshaján kifejtsem szerény soraimmal, hogy mennyire fontos kérdés az, vajjon a nyilvános és csoportos zenetanítás vagy pedig a magánoktatás helyesebb-e zenepaedagógiai szempontból. A nyilvános

vagyis csoportos zenetanításról sokan és sokat irtak már pro és kontra. Nekem nem az lesz a főcélom, hogy e tekintetben megdönthetetlen érveket hozzak fel akár ellene, akár mellette, hanem csak szerény nézeteimet fogom kifejteni e tekintetben — mint zeneoktatással foglalkozó egyén — olyformán, hogy az olvasó ezen zenepaedagógiai irányú szerény kis fejtegetésből megtalálva a helyes utat, bizton tudja magát e téren mihez tartani.

Mint minden fontosabb kulturális kérdéssel, melyek egymást érintik, úgy ezzel is mintegy tűzzel-vassal, szinte elkeseredettség és türelmetlenséggel folytattam a tollharcot, nemcsak itt hazánk határain belül, hanem külföldön is, főleg pedig Németországban.

Voltak, akik elkeseredettségükben teljesen elítélték a nyilvános, csoportos zenetanítást és még annak lehetőségét is kizárták; voltak aztán olyanok is, akik csakis a csoportos zenetanítástól vártak jó eredményt, és teljesen elítélték a magánoktatás célszerűségét. Én nekem mint jelzem is, több évi zenetanítási tapasztalatom után céltom némileg kimutatni azt, hogy tulajdonképpen melyik út és mód leghelyesebb e téren.

Mint mindenben, úgy ebben is azt hiszem, legcélszerűbb a közép út, mi által a heves ellenzők és vérmes védők belátáshoz jutva, legfeljebb arról győződhetnek meg, hogy a felvetett kérdések nagy zenepaedagógiai fontossággal bírnak és hogy azokkal behatóan foglalkozni — szűtőknek úgy, mint zenetanítóknak — nemcsak érdemes, de elkerülhetetlenül szükséges is. Tény az, hogy városunk és hazánk kulturális fejlődésével szemben a zenetanítás nagy

TÁRCA

Kossuth.

— A „Szentés” eredeti tárcája. —
(Utánnomás tilos.)

*Minden mulandó csak e név nincs veszve
E fölött nem csap az enyészet tort.*

Név — amellyel egy nagy, egy isteni
[eszme]

Mint napfényvel a meleg, összeforrt.

*Név, amely az ajkakon imádsággá olvad
És szívünkben oltárképül áll,*

*Eszme — mely soha soha el nem korhad:
Nemzedékről nemzedékre száll!*

Lantos.

Áldott állapot.

Novella, a szerzőnek „Lélek a Tisza mentén”
című nagyobb munkájából.

Példák című ciklus. Minden jog fenntartva.

A széles levelű kánna virág a lanygos esőben teleszívta erős szárát s csekély szellő legyintésére is himbálódzik a duzzadó élettől. A vörös császársza-

kállról egy kövér lepke el szeretne repülni, de a próbálkozás nem sikeredik, nagy porroha himportalan, nedves, szárnyának tetejé. Sút a nap, zizeg a föld, amint a melegség fölcsúszja a sár alá leszorult vízceppkeket, csattan a rügy, mert a himbó kelyhe szétpattan. Teremtő Isten, mily csodálatosak a te dolgaid! — Büvik a menyecske édes anyjához, mert zeng az ég. A menyecske fél, mert az Istent ő már érzi! Édes anyja homlokán csókolja. A menyecske még jobban hozzábúvik édes anyjához. — Kint ülnek a kert padján, körülöttük virág s ők a virágok közt ülnek.

— Édes anyám! ugye rossz kis gyermek voltam én?

— Nem fiam, nagyon jó voltál, úgy szerettelek! Reggel megfürösztöttelek, akkor didit kaptál s aludtál délig, délbe jól laktál újra s négy órakor sirtál, aztán telt haskóval aludtál nyolcz óráig s éjfélkor ismét kértél enni!

— Éjfélkor? Szegény édes anyámat felzavartam!

— Sirtál ám ugyancsak, míg fel nem keltem!

— Mért nem vágott a földhöz édes anyám?

— Óh hisz akkor szerettelek legjobban! Sokszor hamarabb felébredtem mint te. Néha nem is győztem várni, hanem felkeltem s fel csókoitalak tégedet is. Máskor vártam, még nyoszörögni kezdted, aztán kis hangot adtál, végre ordított, persze könny nélkül. Ilyenkor a legboldogabb voltam, dobogott a szívem, rebegett a lelkem, hogy csókolva szoríthassalak magamhoz! Nincs egészséges gyermekkel semmi baj fiam, csak öröm!

— Édes apám is szeretett?

— Ó azt mondta, hogy kezébe nem venne egy kis kölköt s mikor te megszülettél, mindig veszekedni kellett veled, mert mindjárt felvett, felköltött, mert beszélt, dalolt s oly erősen csókolta, hogy te sírásra fakadtál s mikor mondtam, hagyjon aludni — azzal felelt: „Ajnye de félted azt a nyavalyás lányodat.” Dolgáról mindég haza sietett. Könyvet is bölcsőd mellett olvasott s ringatott. Sokszor elnézett óráig!

— Mit lehet egy olyan kis kölkön úgy szeretni?

szerepet játszik, mert minél magasabb fokú egy-egy nemzet életében a zenei műveltség, annál gazdagabb annak általános műveltségi fokozata.

Sőt, amint már múlt cikkeimben is említettem, — ambár nem e lap hasábjain, — most is bátran hangsúlyozom, hogy a zenei műveltség valóságos hőmérője egy-egy nemzet általános műveltségének. Minden embernek szükséges, sőt kell is, hogy bizonyos tantárgyak ismeretét sajátítsa el, melyeknek némelyike hasznos lehet rá nézve, amennyiben megkönnyítik neki az életét, többoldalúvá s így hasznavehetőbbé téve, bizonyos kellemet kölcsönöznek neki.

Persze mindent, ami az embernek hasznos lehet, tanítani nem lehet, mert azt sem az idő, sem a körülmények nem engedik meg és csak szerencséről beszélhet az, aki minél többet tanulhatott és minél több ágában a tudományt képezhetette ki magát.

Igy állván a tény az emberi lélek nevelésével, az jár el legcélszerűbben, aki a hasznos és leghasznosabb között választ és abban képezi magát főleg, amely tudomány felé hajlama irányítja elhatározásában.

Már maga a takarékoság is azt parancsolja, hogy a sok és sokféle között válasszuk azt, mihez képességünk és hajlamunk leginkább mutatkozik. Minthogy a tanítás a neveléssel szoros összefüggésben van, nagy szerencséről beszélhetnek a gyermekek, ha szüleik amellett, hogy erkölcsi nevelésükre folytonosan hatnak, megfigyelik hajlamukat, hogy aszerint válasszak meg ama tárgyakat, melyeknek tanulásra időt és pénzt áldoznak. Mármint, ha a szerető szülők azt tapasztalják, hogy gyer-

meükben megnyilatkozik, p. o. a zenei hajlam, akkor mindenesetre okosság, sőt ma már kötelesség, ha annak kifejtésére törekszenek.

Amde éppen a zene tanítása a legtöbb esetben hajótörést szenved azáltal, hogy sokszor a szülőknek nem áll anyagi lehetőségük azon a fokon, hogy jól kipróbált és képzett zenetanárt alkalmazzanak gyermekük mellé, mert roppant sokba kerülne; selejtes vagy kétes existenciájú obscurus zeneoktató alkalmazása meg éppen nem vezet célhoz. Így gondolkozik legalább az okos, öntudatos szülő, gyermekének jövőjével szemben.

Igy állván a dolog, a szülőkre nézve valóságos jótétemény, az államra és a társadalomra s itt e város és megye vezetőire nézve pedig kötelesség oly nyilvános zeneiskola felállítása, hol az ifjúság a legjobb tanítók által vezetettik be a csoportos zene tanítás által a zenei ismeretek elsajátításába, mely körülmény mindjárt amellett is szól, hogy zeneiskolára, ahol csoportosan tanítanak a gyermekek, nagy szükség van a n. A tanítás — mint mondtam — a szülői háznál is történhetik ugyan magán úton; de mégis sokkal jobb, gondosabb és gazdaságosabb a nyilvános zeneintézetben, különösen pedig, ha a nyilvános zeneintézetben szeretetteljes bánásmódban részesítik a növendékeket s vidám összhangzatos, kedélyes környezetben tartják őket.

A növendékeknek örömeiket nyújtani és fejleszteni az örömeik iránti érzelmeiket, melyet a jó emberek társaságában és a zeneművészet kimeríthetetlen bőségeiben találunk, szinte elképzelhetetlen a magánoktatás terén s így ez is a nyilvános, csoportos zene tanítás mellett dönt.

Ha elgondoljuk, hogy a gyermek maga is csupán öröm, vidámság és élénkség, melyet elfojtani nagy bűn volna: még fokozottabbá válik, ha tanulótársai körében céltudatos, okos vezető mellett, nyilvános zeneiskolában tanulja zenei tudnivalóit, hol még az esetleges fájdalmak is megkönnyebülnek, mert az örömeik napjai gyorsabban szárítják jel a könyveket.

Emellett még egy nagy és fontos érv is szól a nyilvános zenetanítás mellett: az a nemes versengés, mely a gyermekek között ki szokott fejlődni szorgalmuk és tehetségük érvényesítésével úgy tanárunk előtt, mint a minden hóban egyszer tartott házi hangversenyek alkalmával, mindenkoron a leglényegesebb előnyükre válnak. Ezen körülmény pedig a magántanítással szemben teljesen ki van zárva.

Mindezen fönnebb elmondott okaim kétségtelenné teszik azt, hogy városunkban, hol oly nagy mind a három tanszakon t. i. hegedű, zongora és cimbalom — a növendékek száma, hogy egy nyilvános intézet bátran elkelne, hátha még figyelembe vesszük azt, hogy nyilvános intézetben az anyagi része mennyivel kevesebb is. Hiszen Szentés predesztinálva van erre, csak a jégkéreg olvadjon fel s szeretettel, főleg jóakarattal hassanak oda az illető helyi tényezők hogy most már a zene, mely városunk szülői társadalmának de mindenkinek oly fontos lelkiszükséglete kell, hogy legyen, ne részesüljön a köz részéről oly mostoha bánásmódban.

A közönség tágabb körében érdeklődést kell itt kelteni a zene iránt, zenei generációt kell nevelni, hogy majd igazi zenei életet lehessen teremteni. Mert a zenekultusz valóban az igazi művelt-

— Oh édes lányom, nincs edesebb a kis gyermeknél!

A kert sarkában a dúcz tetején sorba ülnek a galambok. Elszáll egy, jön kettő, mennek párosával, vizsarepül négy-öt. Egykor-egykor egy öreg hegyes duruzsolással, nagy garral végig berzenkedik a gerinczen s a többi szépen letér előle; máskor ő tér ki bókolvá — hajbókolvá egy-egy galamb menyecske. Most jön egy pár, nem maradnak a többi közt, elszállnak a ház tetejére, ott sűg-bűg, jobbról-balról fordúl a fésűs, majd elindul a tubicza, párja hajlongva megy utána, azután a tető legvégére érnek, ott csókolóznak mohósággal, hogy te is esnének s szárnyra kerekednek.

— Édes anyám, meg van még az én első kis ingem?

— Megvan fiam, kihozom azonnal, ott van a legföltettebb helyen fehérneműim közt.

Egyedül marad a menyecske a kert piros padján, terjedelmes kerek asztal előtt, háta megitt az orgonabokor mérges zöld leveléről csepeg az esővíz, a felsőbb levélén képződik minden csepp, a levél hegyes hegyén növekedve, még

lepertyen, ha vizesre esik, gördül gyorsan s pottyán a földre — a szomjas földre; ha szárazra hullott, issza a levél, a fonyadt levél. — A menyecsken rózsaszínű ruha, hátrakötös sárga kendője alól bogár fűrtjei kicsüngenek, kerek fején ökörszeme csupa jószágos szelid-ség, halvány homlokán fehér folt, gömbölyű arcán sárgás folt. Máskor olyan, mint a piros pünkösdi nyíl rózsá!

— Első kis inged!

— Jaj de kicsike, picit újj, csak egy arasznyi hosszú derék, csak félszét vásson... Istenem de aranyos. Itt a megkötője, gomb sincs rajta!

— Ebbe dajkáltunk először. Jöttek látogatni, s ha kis kacsód megfogták, sokan rá ösmertek a kis ingre s sokszorosan csókoltak tégedet. Arról még nem sokat tudsz te, te rossz lányom! Akkor még nagyon nagy úr voltál, egy-sikkantásodra talpra állt az egész ház!... Egyszer is, mert te úgy ordítottál mint a sakál, bábaért szaladtunk s orvost hívtunk s kitűnt, hogy éhes voltál. Az a baj a kisgyereknél, hogy mindjárt megijed az ember, mert hogy úgy szereti. Itt a férfiakról nem is lehet beszélni,

azok eget-földet kiabálnak össze, az hiszik, hogy a gyermeknevelésnél is férfiasággal lehet elérni mindent s úgy adják a tanácsot, hogy ha rájuk halgatna az asszony, egy gyermeket sem nevelnének fel!

— Édes anyám mikor születtem én?

— Reggel lányom! Életem legboldogabb napjára viradtam fel akkor veled. Szaladt a futar, ment a hír, hogy jött a baba. Keresztanyád volt az első vendég. Édesapád örömeiben egész délelőtt vitte a jószerencsét, hogy ebédre is alig győztük haza várni. — Ilyen dolgot csinál egy kis gyermek fiam! Aztán nevelkedtél s mikor már figyelni kezdte a mosolygásra s neveltél a szóra akkorára ez az ingecske kicsike lett így bizony fiam, nekem is ez volt az első kis ingem, de már nekem nem kell többet, neked adom! — Buvik a menyecske édes anyjához, öleli szorosán s csókolja anyját forró csókkal, bizó csókkal! Édes anyja simogatja lánya fejét. Lánya csüng anyja nyakán.

Lakos János.

ség fokmérője s a lélek és szív összes nemes érzelmeink között a lélekből jött ima után legfőbb nemesítője, de magasztosulhat imává is.

Tehát az említett tényezők ébredjenek apaliájokból s gondoljuk meg hogy Szentés város s e vármegye élén adott nekünk az Isten oly kiváló férfiakat, kik hathatós szavukat s tettüket latba vetve egy csapásra megteremthetik e nemes s nagy intézményt s városunkat egyszerre a kultur városok sorába emelik. Hisz a közelmúlt is s a jelen is mutatja, hogy nagy és szép dolgokra, képesek s ha ezt is megalapozzák, higgyék el, hogy a város összes családjai s késő unokái is áldani fogják emléküket, hogy e szép és nagy dolgot megteremtették.

Bocsánat a szíves olvasótól, hogy ennyi ideig igénybe vettem, de így tartottam szükségesnek, hogy a dolgot egészen megvilágíthassam. Máskor majd más dolgokat szándékozom elmondani, a fentiekre pedig adja Isten, hogy így legyen.

Kiss Károly
okl. tanító és zenetanár.

Válasz egy levélre.

A lapjába, mely városunkról
Szenzációs, sok, kedves hirt ad,
Ön azt kívánja én is küldjek
Valami apróbb irka-firkát;
Örömmel vettem felhívását,
Mondhatnám azt is: meghatottan...
De — higgye el — a véleményem
Nem érdekel már senkit ottan.

Cikkezttem én is — úgy mint Ön most —
Ezelőtt tíz-tizenkét évvel
A pótdadó leszállításért,
(Talán még nagyobb szenvedélylyel.)
De lám, lehül az ember vére
S a fejlődést gátolni kár is.
— Le a kalappal! — mondom mostan,
Mert Bugyi Tóni zseniális.

Ha akad oly hitetlen ember,
Ki fejt tagadólag rázza,
Bölcs hallgatásra kényszeríti
Az épülő, új városháza.
Járásbiróság... új kenyérgyár...
(Ki haladást nem lát, az döre) .
A bocik aszfalt úton járnak
Az alsórégi legelőre.

Szemem a nagy meghatottságtól
— Ha arra járok — könnyben ázik:
A Csillag-Lakos szobra táján
A művészet is kivirágzik.
A polgárságunk jámborfajta,
A városunkban nincs krakéler,
Néhányan hitetlenül járnak,
S van hívő is, mint doktor Péter.

Ha néha-néha haza nézek,
Fejlődésünket öröm látni.
Szerkesztő ur, ily viszonyok közt
Önöknek sem kell opponálni.
Haladjanak a megfontoltság,
A bölcs mérséklés gyalogúján.
(Az ideálmot, a régít,
Tiszteltetem e sorok útján.)

Purjesz Lajos.

Egy bölcs asszony, akit szentté avattak.

Ne varrjanak róla himet a mai feminista asszonyok. Nem az ő zászlótartójukról van szó. Arról a régi, elmúlt időről lesz beszéd, mikor még száz asszony közül mind a száz el tudott pirulni!

Szó van Hedvigről, első Lajos magyar király második leányáról, kit Lengyelország rendei 1385-ben, október 15-ik napján, tizennégy éves korában, atyjának három esztendő előtt bekövetkezett elhalálása után, Krakó városában, nagy lelkesedéssel Lengyelország királyává koronáztak.

Tizennégy éves leány, és már egy nagy ország királya!

De már ennek a fiatal királynak nagy múltja volt. Már négy esztendő korában el lett jegyezve Vilmos ausztriai herceggel. Kilenc esztendő korában, tehát 1380-ban, a határszéli Hainburgban, Demeter esztergomi érsek nagy pompával összeeskette az ő vőlegényével, Vilmos herceggel, kijelentvén a menyasszony szülei, hogy leányoknak — egyelőre — kétszáz ezer forint hozományt adnak és ha tizenkettedik születési évét eléri, férjéhez bocsátják feleségül.

De hát a magyarok és lengyelek istene másként rendelkezett, mint Hedvig szülei. Lajos király elhalt 1382. év szeptember 11-én. Ő úgy végrendelkezett, hogy idősebb leányának, Máriának férje, Zsigmond legyen Lengyelország királya is. De bizony a lengyel rendek mereven elutasították Máriának és férjének, Zsigmondnak lengyel királyiá való koronáját, hanem a hajadon leányt, Hedviget kívánták lengyel királynak, kinek aztán majd ők, a lengyel rendek fognak férjet választani.

Lajos özvegye, Erzsébet király-

né, tenger sok húza-vona után, végre is kénytelen volt a lengyel rendek akarata előtt meghajolni, s az ő tündérszép leányát, Hedviget, az esztergomi érsek és a csanádi püspök kíséretében Krakóba bocsátotta el. Nagy örömmel fogadták Hedviget a lengyelek s 1385. évi október 15-én királyukká koronázták.

Vilmos, a jelképes férj, török-szakad igyekszik a szép Hedvignek és a nagy Lengyelország királyának valódi férjévé és uralkodásának osztályosává lenni. Már bizonyosan ez az ausztriai Vilmos is értette ezt a jelmondatot, hogy „bella gerant alii, tu felix Austria nube“! (Haddakozzanak mások, te boldog Ausztria házasodj!)

De bizony ez a házasságterv hajótörést szenvedett a lengyel rendek akaratán, kiknek épen nem fért a fejökbe, de még kevésbé a szívükbe, hogy osztrák legyen az ő szépséges királyuk férje.

Hedvig szépségét szárnyáravette a hír. Fecskék csicseregtek-é, golyák kelepelték-é, vagy talán a fehérszárnyú lepkék futkározták be hírével Litvánia síkságait? Ezt bizony félezred év után, semmiféle cöngregáció nem tudná meghatározni.

De az történelmi igazság, hogy Jagelló, a nagy Litvánia fejedelme követel útján azt ajánlotta a lengyel rendeknek, hogy vegyék rá Hedviget, az ő királyukat, válassza őt férjének, s ennek fejében ő átter pogány hitéről a keresztény vallásra, alattvalóit is áttéríti; birtokát, Litvániát örökösen Lengyelországhoz csatolja; őseitől örökölt kincseit átadja a lengyel koronának és kifizeti végül azt a kétszáz ezer forintot Vilmos ausztriai hercegnek, hogy ne fájjon a szive tovább Hedvigért, Lengyelország szép királyáért!

Nagy politikai jelentőségű ajánlat az országnak! Szívet remegtető ajánlat egy leánynak, ha mindjárt király is!

A lengyel rendek akkorát és oly hosszan vivátoztak, hogy Hedvig belenyugodott Jagelló látogatásába. 1387 február 12-én érkezett Jagelló Krakóba. Másnap már Hedviggel szemre találkoztak s a fiatal

fejedelem mesés ajándékokat küldött a leánykirálynak. Harmadnap megkeresztelkedett és fölvette kereszttségében az Ulászló nevet s aztán, épen mint a mesében szokott bekövetkezni, megesküdtek mint férj és feleség.

Alig egy esztendeig éltek házasságukban boldogan, mikor Ulászlónak sürgősen és hosszabb időre kellett Litvániába mennie. Ezt az időt használta ki a rosszakarat Gniovosa udvarbeli olasz személyében arra a szerepre, hogy „*audacter calumniare, semper aliquid haeret*“, (bátran kell rágalmazni, valami mindig ott marad). Nohát ez az olasz bátran küldte azt a hirt Hedvig férje után, hogy míg ő Litvániában jár, addig Vilmos ausztriai herceg otthonát üli és alussza a krakkói királyi palotában és Hedvig király karjai között.

Hát hiszen akkor is voltak viharbesesen járó paripák. Akkor is fölszisszent a férj, ha a felesége ellen gyanút sugdostak a fülébe, ha mindjárt az a feleség király volt is. Gyanút fogott férjet gyorslábú paripa gyorsan visz el Litvániából Krakkóba is.

Mi történt, hogy történt, azt ma sem lehet tudni, de azt tudjuk, hogy a krakkói érsekségből és a lengyel főrendekből törvényszék alakult, kik előtt Gniovosa olasznak szabad kéz és szabad szó engedtetett, hogy vádját beigazolja.

Hát az bizony nem tudott beigazolni semmit. Nyilvánvalóvá lett, hogy becestelenül rágalmazta meg Hedviget, a feleséget, Lengyelország királyát.

Az érsek és a főrendek törvényszéke azt az ítéletet hozta, hogy Gniovosa büntetését a király, Hedvig szabja ki.

Nagy érdeklődést keltett az ítélet. Papság, nemesség, polgárság, a jobbágy kunyhók lakói és talán Ulászló, a király férje várta legfőlcsigázottabban és leginkább szivszorongva, hogy mily büntetést szab a női és feleségi hűségében és erényében megrágalmazott asszony az ő rágalmazójára?!

Krakkó piacán székelt a törvényszék, körülállva a népek ezreitől. Föl volt állítva a keréketörő gép, a piros posztóval bevont vér-

pad, hóhérmesterével és pribékjeivel.

Megszólalt a székesegyház lélekváltságos harangja. Jött Hedvig férjével talpig gyászban, udvarhölgyeivel és nemes apródaival. Gniovosa reszketett, mint a nyárfalevél.

Szól az érsek: „Asszonyunk, királyunk, mondd: e becestelen rágalmazó mily büntetést szenvedjen el?”

Hedvig fölemelte a jobb kezét, szeméit a földre sütötte és azt a büntetést szabta ki, hogy a rágalmazó olasz négykézláb ugasson, mint a kutya, azután pedig kísérik haza a hazájába.

Ekkora és olyan hosszú vivotozás talán még soha sem hangzott Krakkó piacán. Ulászló beborítá felesége gyászruháját talpig érő fátyollal.

Hedvig király tizenegy év múlva meghalt gyermekszülésben s még azon esztendőben VI-ik Orbán pápa a szentek közé avatta. Balogh János.

Hamvadó tábortűz...

*Hamvadó tábortűz
Pislogó világa
Messzi veti fényét
A sötét rónára.
Mellette a fűben
Kurucok pihennek,
Tárogató síró
Hangjára figyelnek.*

*Tárogató síró,
Zokogó hangjára
Könny pereg a kemény
Vitézek arcára.
Fogoly lett vezérük
Vitéz Balogh Ádám,
Annak keseregnek
Szomorú fogságán.*

Balogh Szabó Sándor.

A Kossuth-teri ártézi kút.

Nem dicsekedhetünk azzal, hogy legkevésbé is el volnánk kényeztetve művészi kivitelű emlékszobrok s más műtárgyak tekintetében. Hacsak azt a néhány szürkére mázolt kőszentet, vagy pusztulásnak indult Szentháromság szobrot nem tekintjük annak. Ez utóbbi különben állandó intőjel arra, hogy éghajlatunk nem tűri a márvány statuákat. A piactéri Kossuth-szobor már bronzból van s így már anya-

gánál fogva jobban kiállja, hogy rövid nyakára évenként hervadt koszorúkat aggassanak s koszorúszalagok roncsait lengesse körülötte a szél. Vajjon az a szél, mely ott zörög a nagy hazánk fia mellére akasztott avas koszorúkon, mikor súgja már a szobor-bizottságnak a fülébe, hogy ideje volna már felállítani a törpe melliszobor helyett Kossuthnak hozzá méltó érc szobrát!

De hát nem ezért fogtuk meg a tollat, hogy az alvó szobor-bizottságot költögessük, majd felébred az akkorra, midőn a Horváth Mihály szobrára szükséges összeg együtt lesz s akkor a két szobrot egyszerre lehet majd felállítani.

Cikkünknek az a célja, hogy rámutassunk arra, hogy amint ez írás elején foglaltatik, nincs okunk dicsekedni tereinket diszitó monumentális emlékszobrokkal s mégis, amink van, azt sem tudjuk megbecsülni.

Van nekünk hál' istennek egy diszkútunk Zsigmondy Béla jóvoltából, mely e városnak igazán diszél szolgál, művészi s amely bárhol is megállná helyét. Sokak előtt talán ismeretlen is lesz ennek a kútfőnek a története s azért nem árt, ha újra felevenítjük. Ezt a diszkútát ugyanis Párisban öntötték s onnan küldték volna Szentésre. Azonban a francia határon nem eresztették át a küldeményt, mert bronz anyagnak, vagyis ágyúércnek a kivitelét a francia törvény tilalmazza. Ott feküdt azután a szobor sokáig a határon, míg megindult a diplomaciai tárgyalás a kiadása iránt, amelynek során az osztrák-magyar diplomacia fényesen beigazolta, hogy itt nem bronz vagyis ágyú ércről van szó, hanem bronzból öntött s művészi becsű alkotásról, amely nem eshet a kiviteli tilalom alá. Mellesleg megjegyezve hosszú időn át ez volt az osztrák-magyar diplomacia egyetlen sikere.

Felállították azután a kútfőt s mi szentesiek büszkén nézegettük az aranszínben ragyogó szobrot városiasságunknak még akkor egyetlen jelét.

De haj, nincsen öröm öröm nélkül. A szép aranszínben ragyogó szobor egyszer csak elkezdett szürkülni, feketedni, foltokat kapott s nem tán

colt többé rajta vigan a napsúgár. Elerte ezt a szobrot is a többi bronzok sorsa: kezdett rajta képződni a nemes patina. Ezt azonban mi még akkor nem tudtuk, a városi tanács sem tudta, — hisz nem káptalan az se — és hogy büszkeségünk visszanyerje ragyogó köntösét, bemázoltatta a szobrot bronzfestékekkel. Azután a festék is megfeketedett, neki mentek hát újra és festették-festették mig csak be nem látták, hogy hiába az erőlködés, a kút nem akar ragyogni.

Azért hát, hogy a mi bölcsességünk ragyogjon egy kissé, megkérjük szépen a városi tanácsot, állítsa helyre — mire a városháza elkészül — ezt a kútát is, kapartassa le róla ahhoz értővel a rákent mázat, hogy a kitisztított szobor teljes szépségében bújhasson elő a festék alól s képződhessen rajta az, ami már régen kellett volna, hogy befogja: a nemes patina.

Csongrádvármegye múzeuma nyitva: vasárnap és ünnepnap délután 2—5 óráig.

A „Szentés”

előfizetési árai:

Egész évre	6 kor. — fill.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	10 fillér.

HIRESK

Olvasóinkhoz! Van szerencsénk lapunk olvasóit, úgy a helybelieket, mint a vidékieket felkérni, hogy — amennyiben lapunkat megtartani nem ohajtják, — a következő számokat ne fogadják el, illetőleg kladóhivatalunkhoz küldjék vissza. Azokat, akik a lappéldányokat továbbra is megtartják, előfizetőink közé fogjuk sorozni.

Személyi hírek. Dr. Cicatricis Lajos főispán, dr. Mátéffy Ferenc polgármester és Bugyi Antal városi főjegyző, h. polgármester Budapestre utaztak, honnét városunkba a mai nap folyamán érkeznek vissza. A fontos és nagyérdekű ügyek egész sorozata vitte fel fáradságtalan főtisztviselőinket a székesfővárosba, hol a város kétmillió kölcsönének, a katolikus egyház iskolaépítésére szükséges kölcsön beszerzésének s a vármegye th. bizottsága f. hó 30-án Bugyi Antal főjegyző helyettes polgármestersége tárgyában hozott határozata kormányhatósági jóváhagyása ügyében az illetékes körökkel felvették a tárgyalásokat.

Városi közgyűlés. Szentés város képviselőtestülete a f. évi június hó 6-án 9 órakor a vármegyei háza nagytermében rendes közgyűlést tart. — A tárgysorozat főbb pontjai a következők: Tanácsi előterjesztés a kataszteri munkálatok költségeinek fedezése tárgyában. — Tyúkpiacztér bővítéséhez szükséges telkek adás-vételi ügye. — Szabályrendelet az ingatlanok átruházása esetén fizetendő városi átírási díjakról. — Szabályrendelet az ásványvizek és szikviz megadóztatása tárgyában. — Szabályrendelet a városi mázsákról és mázsadíjakról.

A kenyérgyár a pünkösdi ünnepek alatt is állandóan nyitva áll megtekintésre a nagy közönség számára.

Csató Lajos földink, néhai Csathó Kálmán dr. volt szentesi ügyvéd fia és Vecseri István földink a napokban kitüntetéssel tették le a kolozsvári egyetemen utolsó jogtudori szigorlatukat és jogtudori felavatták szombat, f. hó 3-án volt Kolozsvárott.

Isteni tisztelet tartatik a szentesi gör. kel. görög imaházban június hó 4-én d. e. 10 órakor.

Kicsi a kenyérgyár. Az „Első Szentési Kenyérgyár” gyönyörűen, berendezett főclárúsító helyisége, valamint az összes boltok, melyek a Korona-kenyereket árúsítják, a vállalat sikeréről hangosan beszélnek. A pompás ízű, szép, meleg, friss cipók kevés ház asztaláról hiányoznak ma már s naponta nő a vidéki megrendelők száma is. Magunk sem hittük volna, mindezeket tudva sem el, azonban azt, miről saját szemünkkel győződünk meg tegnap este: a gyár 30. mond, harminc métermázsas kenyereket sütött ki a múlt éjjel Szentés város számára. Valóban meglepő eredmény ám ez nálunk, hol a reális vállalkozásokat eddig irigy idegenkedéssel szokta fogadni, a kenyérgyár előtt oly rövidesen és egészen meghódított nagyközönség. Viszont az is igaz azonban, hogy messze földön keresni kell a párját ennek a vállalatnak abból a tekintetből is, ahogy ennek minden igaz igyekezete a közönség érdekei megvédelmezésére és igényeinek kielégítésére irányul. Ez okozza azt is, amit ebben

a pillanatban hallunk, hogy az összes szomszédos városok és községek, Hódmezővásárhely, Mindszent, Szegvár és Csongrád stb. az első szentesi kenyérgyárból ohajtják összes szükségleteiket beszerezni, úgy hogy e feltámadt igényeknek a gyár csak úgy tehet eleget, hogy üzemét és telepét rövidesen megnagyobbítja.

Pünkösdi multság. A szentesi iparos ifjak már jelzett kabaretjukat ma tartják a Tóth József-színház teremben, hosszú műsoruknál fogva kérik a közönség pontos megjelenését, be lesz mutatva a „Tarantella” című bohózat, egy szavaltat, dialóg, énekszólók, zeneszámok stb., melyek a próbákból ítélve, ki fogják elégíteni a közönség várakozását; utána reggelig tánc lesz.

Kiállítás. Dr. Nagy Sándor vármegyei alispán, fiatal író- és képzőművész nemzedékünk lelkes patronusa, kész örömmel segítette elő Pirocska István csongrádi festőművészt is abban a törekvésében, hogy körülbelül 150 darabból álló festmény-kollekcióját városunk műértő és műkedvelő közönsége előtt is bemutathassa. Az alispán a kiállítás céljaira Csongrádmegye székházának gyönyörű nagytermét engedte át a művésznek, hol a képkiallítás 50 fillér belépődíj lefizetése ellenében folyó hó tizenegyedikétől tizenkilencedikéig, d. e. 10 órától délutáni 6 óráig lesz megtekinthető. — A gyönyörű tájképek és sikerült arcképtanulmányok impozáns sorai kiforrott művészteljesítményről beszélnek. A róluk szóló részletes ismertetés és bírálat egyik festőművész munkatársunk tollából lapunk következő számában olvasható lesz. — Félhivatalos lap-társunk értesülési szerint a kiállítást népszerű főispánunk Cicatricis Lajos dr. fogja megnyitni s a megnyitó ünnepélyen a művész ismert bőkezű mecénása Károlyi Imre gróf is személyesen részt vesz. — A kiállítást a helybeli főgimnázium és polg. leányiskola növendékei 20 fillér leszállított árú belépődíj mellett fogják megtekinteni.

Zászlószentelés. Hirt adtunk már lapunkban a „Szentési Általános Népkör” pünkösdi másnapján tartandó zászlószentelési ünnepélyéről. A rendezőség Szentés város érdemesebb polgárait izlése kivételű zászlószézekkel tisztelte meg, a melyeknek beverése az ünnepség keretében fog megtörténni. Bizonyára igyekezni fognak elismerésüknek legalább azzal kifejezést adni, hogy az ünnepség erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájárulni fognak.

Joó Károly nótái. Mint értesülünk, Joó Károly szentesi ref. kántor, ismert nevű zeneszerző összegyűjtött dalait a Református kör kötetbe foglalva rövid időn belül sajtó alá bocsájtja. A dalokat, az istenáldotta zeneszerző kő-táján országszerin éneklék. Joó Károly műveinek kiadási jogát, a ref. körnek adományozta, mely a befolyó jövedelmet saját céljaira fogja fordítani. Az ily módon és vonatkozásban való kiadás ötlete a neves énekvezér most lefolyt jubileuma alkalmával vetődött fel s igaz örömmel kell üdvözölni, mint olyan

tervet is, melynek megvalósítása zeneirodalmunk egyik betöltetlen hézagát hivatott kipótolni.

Utazás a menetrend körül. A szentes-hódmezővásárhelyi menetrendnek megváltoztatását — mint annak idején mindnyájan ohajtva vártuk — már egyszer tervbe vette a vasútigazgatóság, azonban a jelzett időre május elsejére nem lett belőle semmi, s maradt minden a régiiben. F. évi május 27-én vármegyénk közigazgatási bizottsága dr. Cicatricis Lajos elnökle alatt az érdekeltektől szomszéd városok kiküldetteinek, valamint az aradi üzletvezetőnek részvételével újból értekezést tartott a tárgyban. Az elnök főispán kifejtette, hogy Szentésre, mint a vármegye székhelyére, s a környék közhivatali, kulturális, gazdasági és kereskedelmi központjára befutó vonatok közlekedése ellen jogosan merülnek fel panaszok, mert a helyzet jelenleg az, hogy városunk a jelenlegi menetrend mellett a mindenképpen ideutalt szomszédos községektől mintegy mesterségesen el van különítve. Olyan menetrendre van szükségünk, amely a Szentéshez utalt községek érdekeinek megfelelően, másfelől a Budapest felé irányuló fővonatokhoz is alkalmasan csatlakozzék. — E szempontnak megfelelőleg az értekezlet a szentes-hódmezővásárhelyi vasút menetrendjét akként találta megváltoztatandónak, hogy a jelenleg Szentésről d. e. 8 óra 31 perckor Hódmezővásárhelyre induló 4312 és a Hódmezővásárhelyről reggel 7 óra 20 perckor induló 4311 sz. vegyes vonatok egyidejű beszüntetése mellett Szentés és Hódmezővásárhely között ny motoros, illetve kismozdonyú vonatok volnának forgalomba helyezendők és pedig az egyik vonat indulna Hódmezővásárhelyről d. e. 11 óra 43 perckor, Szentésre érkeznek d. u. 1 óra 13 perckor, a másik vonat indulna Szentésről d. u. 1 óra 36 perckor és Hódmezővásárhelyre érkeznek d. u. 3 óra 10 perckor. A Hódmezővásárhelyről jelenleg este 9 órakor Szentésre induló vonat helyett egy új vegyes vonat volna forgalomba helyezendő, amely Hódmezővásárhelyről reggel 4 óra 3 perckor indulna és Szentésre reggel 6 óra 12 perckor érkeznek. A többi vonat menetrendje változatlan maradna. — Szentés város kiküldöttei azon kérést is előterjesztették, hogy az orosházi vonat reggel oly időben érkezék Szentésre, miszerint az azon jövő utasok a piacra kellő időben beérkezzenek, mert Szentés határának egy nagy része, mintegy 25 km. hosszban ezen vasút mentén terül el s az itt lakó kisbirtokosok mindenféle terményeiket itt értékesítik. — A MÁV képviselője kiállításba is helyezte az Orosháza felől érkező vonatok menetrendjének olvképeni megváltoztatását, hogy az eddig 8 óra 30 perckor ideérkező vonat a szentesi országos és heti piac alkalmával 7 órakor érkezék Szentésre. — A menetrendnek e szerint való megváltoztatása valószínűleg már az őszi menetrend megállapításánál figyelembe fog jönni.

Nagyítókei olvasókör. Még a múlt év elején tartotta alakuló közgyűlését a nagyítókei olvasókör, melynek alapszabályai most nyertek a belügyminiszter által jóváhagyást. Május 28-án volt a kör első rendes közgyűlése, amelyen elnökül Vecseri István, jegyzőül pedig Lakos József tanító választatott meg. Eme nemes irányú kulturintézmény

létrehozásán legtöbbször Lakos József fáradozott, akinek indítványára az első közgyűlés kimondotta, hogy felir a Muzéumok és Könyvtárak Országos Tanácsához, hogy a kört egy teljes népkönyvtárral lássa el.

Katonazene-hangverseny. Pünkösd másnap a Petőfi kerthelyiségében — rossz idő esetén a színházteremben — a szegedi honvédekzenekar tart hangversenyt, amelyhez Pirithy hatpaprikással és italokkal szolgál. Beléptidij 60 fillér.

Köszönet nyilváníítás. A szeretetnek és elismerésnek azon sokféle megnyilvánulásáért, amellyel egy helybeli, mint vidéki ismerőseim s tisztelő barátaim 50 éves kántori működésem alkalmából elhalmoztak s ezáltal ezen rám nézve nagy örömnapot még inkább felejtethetlenné tették, ezen az uton mondok köszönetet, kérve a mindenség hatalmas urát, hogy adjon e mi városunkban áldást a közélet minden munkására s azokra, kik őket megbecsülik. J o ó K á r o l y.

Vizsgái sorrend. A szentesi külterületi áll. elemi népiskolák gondnokságának 1911. évi május hó 16-án tartott ülésén, a külterületi állami iskolák 1910-911-ik tanév záró vizsgálatait a következőleg állapította meg: Junius 7-én d. e. I. Héked, d. u. II. Héked. Kiküldöttek: Futó Zoltán gondnoksági tag és Papp Imre igazgató. Junius 8-án d. e. Külső-donát, d. u. Belső-donát. Kiküldöttek: Papp Lajos gondnoksági tag és Papp Imre igazgató. Junius 9-én d. e. Eperjesszél d. u. Mucsihát. Kiküldöttek: Dr. Ullár István és Kálló Gyula gondnoksági tagok és Papp Imre igazgató. Junius 10-én d. e. Belső-ecser, d. u. Kájan. Kiküldöttek: Papp Lajos gondnoksági tag és Papp Imre igazgató. Junius 12-én d. e. Kistóke, d. u. Vekerhát. Kiküldöttek: Futó Zoltán gondnoksági tag és Papp Imre igazgató. Junius 13-án d. e. Derekegyházaoldal, d. u. Berek. Kiküldöttek: Dr. Ullár István, Bárkai János gondnoksági tagok és Papp Imre igazgató. Junius 14-én d. e. Nagytóke, d. u. Zalota. Kiküldöttek: Dr. Ullár István, Cakó Imre gondnoksági tagok és Papp Imre igazgató. A vizsgálatok, d. e. 9 órakor, — d. u. 3 órakor kezdődnek, melyekre a gondnokság a szülőket, tanügy barátokat és érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Egy ügyvédjelölt kérelme. Városunk egyik jobb sorsra méltó fia, aki rém szorgalmasan készül a vizsgárában a nagy hibában szenved, hogy mihelyest könyvet vesz a kezébe, rögtön elnyomja a buzgóság. — Egy ilyen szorgalmas percét felhasználta valamelyik roszakarója s a »tanulás« alatt ellopta a könyvét a kezéből. Ezután kéri fel tehát a becsületes eltulajdonítót, hogy a könyvét vigye mielőbb vissza, mert különben nem bír — aludni.

EGYRŐL-MÁSRÓL.

A véderőreformnak a parlament elé terjesztése nagy port vert fel városunkban is. Nem annyira a kérdésnek politikai, mint inkább hasznossági oldala miatt, amennyiben felcsigázódtak újra a remények és megerősödtek a kilátások kis »garnizontelepítés« iránt. Most vagy soha, de meg kell ragadni az alkalmat — szólaltak meg a helyi harsonák, — hogy Szentés város népét a fess katonatiszteknek oly rég nélkülözött gárdájával boldogítsuk. — A tülbuzgóbbak már azt is fillérig kiszámították, hány 100.000 korona előnyt fog az új szerzemény jelenteni.

Nem éreztük ugyan magunkat eddig sem boldogtalannak azért, mert a katonaság nem veszélyeztette közbiztonságunkat, nem is vizsgáljuk, hogy a katonaság fenéig haszonnal járna-e reánk, csak azt találjuk furcsának, hogy a hozzáfűzött vérmes remények dacára is a nagy igyekezetnek és buzgóságnak csak egy-két újságcikk, meg egy kis összeadás és kivonás volt az eredménye, ellenben hivatalos lépésekről a cél érdekében nem igen számol be a fáma. Ezekre majd akkor kerül a sor, mikor a garnizont az orrunk elől elhalaszták, mert a sült galamb katonaság alakjában sem igen repül az ember szájába.

A múlt héten a »sport« szent nevében borzalmas öngyilkosság játszódott le a fővárosban. Az eset izgalma azóta eltompították ugyan a napi szenzációk, tanulságait azonban nem szabad elhomályosulni engednünk. Egygyel több az intőjelek száma, hogy elvégre itt volna az ideje a sport terén fűzött hajmeresztő tülzásokat korlátok közé szorítani. A sportnak minden szépsége, hasznossága, sőt minden jogsultsága kérdésessé válna, ha az efféle kinövésnek is »sportnak« volnának tekintendők. Tág tere van a testi erő és ügyesség kifejtésének anélkül, hogy élet vagy testi épség forogna kockán. Igaz, hogy a hiba bennünk is van, mert mi ohajljuk legjobban a bravurokat s mennél nagyobb izgalmaikkal jár egy-egy sport mulatvány, mi, nézők annál jobban úszunk a gyönyörben. A legutóbbi cirkuszi díjbirkozásokhoz csak úgy tódult ki a város intelligenciája is, pedig ez sem más kinövésnél, mert nem képzett és fegyelmezett ellenfelek, hanem a nyers erő és az indulat állottak egymással szembe. Hol van még az az idő, mikor egy szép tornaversenyre fognak nálunk annyira tódulni!

HELYI ESETEK.

Főgymnasiumunkban történt a következő érdekes eset.

A nyolczadik osztályban magyar órán a nagy magyar szónokokról volt szó. Kossuth, Deák s a múlt többi nagy szónokainak felsorolása után kérdést intéz a tanár a felelőhöz:

— Tudna-e egy pár jelenleg élő nagyobb szónokot is említeni?
— Apponyi Aibert, feleli ez rögtön.
— No, még egy próbát!
— Wekerle Sándor.
— Na az is, de van még valakit gondolkozzék csak.

A tanuló a kívánt gondolkodás után szomszédjának sugása folytán félve kivágja:

— Köblös Gabor.

Ha már Köblös Gábornál vagyunk, róla elmondunk még egy érdekességet.

Egészen kis hivatali akart elnyerni egy jobb sorsra érdemes földink a városnál. Persze szokás szerint sorra veszi a tekintélyesebb képviselőket s pártfogásukért esedezik. Valakinek a tanácsára felkeresi Köblös Gábert is, akinek a szava sokat nyom ilyen esetben.

Meg is találja, éppen egyik vállalkozásnál dolgozott egy létra tetején állva.

— Mi a kívánsága, kéri a szepegőt félig leereszkedéssel, anélkül, hogy dolgát abba hagyná!

Emberünk elmondja kérelmét s örök hálóját a sablonos módon.

— Hum! — szól Köblös lefelé a létra tetejéről nagy műértéssel — aztán van magának k a l i f k a c i ó n j a .

Derék cigányaink a nyáron hangversenyezni akarnak a ligetben. E célra a közönséghez akartak fordulni anyagi támogatás végett. Elmentek városunk egyik aranytollú ifjához, hogy — csak egy barátságból — csináljon részükre ékes felhívást és aláírási ívet. El is készült, szép is volt, alá is írt mindenki, aki olvasta. Mégis volt egy hibája — amint kiderül.

Az aláírók ugyanis mind csak aláírták, de az aláírt összeget nem szurták le mindjárt.

Föltűnt ez az élelmes Pistának, elolvassa a felhívást és lelkendezve rohan az aranytollu szerzőhöz:

— Nagy baj van, tekintetes uram. Ujra kell csinálni, el tetszett felejtetni beleírni, hogy »azonnal fizetendő.«

Szerkesztői üzenetek.

Barna kislány. Hogy holondítsa magába azt a fiatal embert? Nagyon egyszerűen. Írjon neki egy levelet, a míg azt elbírja olvasni, bizonyosan megboldul.

H. h. Szentés. Ha a verseiben nem akarnak a sorok egyformák lenni, azon ügy segíthet, hogy egyik sorból kivessz egy szót, vagy szótagot és azt beleszi a másik sorba, — úgy bizonyára előbb-utóbb egyformák lesznek.

Gy. G. Szentés. Protestálását tudomásul vesszük és megnyugtadjuk, hogy lapunk múlt számában megjelent „Esel“ nem önre vonatkozik.

Kiadótulajdonos

Vajda Bálint Utóda könyvnyomdája.

Szentés város katonai ügyosztályától.

683/k. ú. 1911 szám.

Hirdetmény.

Felhívom az 1891 évben született s az 1912 évben sorozás alá kerülő ifjakat, nemkülönben az 1892 és 1893 évben született népfelkelőket, hogy az állításkötelesek, illetve népfelkelői összeírásba leendő felvétel végett a városi katonai ügyvezetői hivatalban 8 nap alatt annyival is inkább jelentkezzenek, mert különben 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek.

Szentés, 1911. évi május hó 20-án.

Bugyi Antal
főjegyző.

Értesítés.

A városi jéggyárban termelt jégnek házhoz való szállítása folyó évi június hó 1-én reggel meg fog kezdődni.

Erről azzal értesitem a közönséget, hogy a jégnek kilója házhoz szállítva 3 fillérben állapítottam meg, és hogy 5 kilónál kevesebbet nem szolgáltatunk ki.

Felhívom a közönséget, hogy a heti vagy a havi jégszükségletéről a bár- czát a javadalmi hivatalnál váltsa meg és ezt a gazdasági tanácsnoknak adja át, mert a jég házhoz való szállítása csak is a bárca átszolgáltatása után fog esz- közöltetni.

Szentés, 1911. évi május hó 29-én.

Kalpagos Szabó Imre
gazdasági tanácsnok.

Szentés város rendőrkapitányától.

2452./kap. 1911. sz.

Felhívás.

Felhívom a város belterületén és határában lakó összes cséplőgéptulajdonosokat, hogy az évenként kötelező mentőszekrény vizsgálat megejtése végett folyó évi június hó 11-én délelőtt 10 órakor a kurcántuli közgyűlési terem elött (rossz idő esetén a teremben) kel- lőleg felszerelt mentőszekrényükkel je- jenjenek meg.

Felhívom továbbá az összes alkal- mazásban levő gépészeket, és fűtőket, hogy ugyanekkor, a jelzett helyen az első segélynyújtásról tartandó előadáson jelenjenek meg.

Szentés, 1911. évi május hó 27-én.

Zilahy
r. főkapitány.

Szentés város rendőrkapitányától.

2624./kap. 1911. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Szentés város határában a szabad fürdés céljaira a következő helyeket je- löltem ki:

A Kurcán, a Kiss Albert virág- kertész telepével szemben az ott áttöltött gáttól 50 méternyire kez- dődőleg — 150 méter hosszúság- ban és 20 méter távolságra befelé.

A Tiszán az úszni nem tudók számára a „Kis Tisza-sziget“ felső végétől számítva felfelé 200 méter hosszan és rendes vizállásnál min- tegy 20 méter távolságra befelé.

A szabad úszók számára a vas- úti hidon alul a Tiszára levezető kanálistól felfelé 200 méter hosz- szan és mintegy 30 méter távol- ságra befelé.

A kijelölt fürdőhelyeken kívül, valamint a kijelölt fürdőhelyeken szemérmert sértő, fürdőöltözöt nél- küli fürdés szigorúan tilos.

Szentés, 1911. évi június hó 2.

Zilahy

r. főkapitány.

Horváth Gyula-utca 12 sz. a. a kapu- bejárástól jobbra, egy csinosan bú- torozott különbejáraltú utcai szoba kiadó.

Az Első Szentési Kenyérgyár

tisztán készült, izletes

korona védjegyű fehér, barnakenyere

kapható a gyárban, a piactéri főelárusító helyen (Hariss-ház), valamint összes viszonteladóinknál.

Azok az üzletek, ahol kenyérgyári kenyér kapható, kenyeret ábrázoló

korona kenyér

feliratu zöld, piros plakáttal vannak ellátva. A gyár a közönség részére folyton nyitva van és a vezetőség a látogatókat a legszivesebben fogadja.

Tessék megtekinteni!

Tessék megtekinteni!

Leszállított
kenyéráraink: félbarna . . . . . 12 krajcár.
fehér . . . . . 14 krajcár.

Viszontelárusítók ugyanezen áron árusítják.